

نوع نگاه به دنیا از منظر امام علی(ع)/ دنیا زدگی آفت بینش دینی است

میانگین جامعه ایرانی برخلاف آنچه بیشتر ادعا می کند توجه زیادی به دنیا دارد، که این امر در رفتارهای روزمره اکثر مردم و حتی مسئولان دیده می شود.

خبرگزاری مهر- میانگین جامعه ایرانی برخلاف آنچه بیشتر ادعا می کند توجه زیادی به دنیا دارد، که این امر در رفتارهای روزمره اکثر مردم و حتی مسئولان دیده می شود.

حضرت علی (ع) در یکی از خطبه های خود بی مقداری و زودگذری دنیا را به رطوبت باقی مانده از ظرف آبی تشبیه می کند که آب آن را خالی کرده باشند. در چنین ظرفی مگر چقدر آب می ماند که انسان برای رفع تشنگی خود به آن توجه کند؟ همه آنچه در دنیا است در مقایسه با آخرت و نعمت های آن از این مقدار نیز کمتر است.

حضرت در جایی دیگر درباره پستی و بی ارزشی دنیا می فرمایند: دنیا در نظر من از آب بینی بز زکامی هم کم اهمیت تر است. از این تعبیر رساتر کلامی است که در خطبه ای دیگر بیان فرموده اند: دنیا مثل استخوان پوسیده خوک مرده است که در دست شخص مبتلا به مرض جذام باشد. اشخاصی که مبتلا به این مرض می گردند آن قدر زشت می شوند که کسی رغبت نمی کند به آنها نگاه کند.

شاید کمتر خطبه ای از نهج البلاغه را بتوان یافت که در آن اشاره ای به پستی دنیا نشده باشد، اما در بعضی از موارد حضرت علی (ع) تعبیراتی بسیار کوبنده نسبت به دنیا دارد که برای شنوندگان و دوستان حضرت بسیار ارزنده است. دنیا باید در نظر مومن این گونه باشد؛ یعنی باید آن قدر معرفت داشته باشد که بداند دلبستگی به دنیا او را از هدفش دور می کند. البته این سخن بدین معنا نیست که انسان از فعالیت ها و انجام وظایف فردی و اجتماعی که در دنیا دارد صرف نظر کند. انجام تکالیف بحثی دیگر است. بحث در نوع بینش و نگرش انسان نسبت به دنیا است.

برای این که زیبایی های دنیا و به طور کلی غرایز ما موجب بی توجهی به آخرت و مقامات معنوی نگردد، همیشه باید به یاد مرگ باشیم. یاد مرگ ارزش دنیا را در نظر انسان کم می کند و او را از فریب های شیطانی و زرق و برق های دنیا محفوظ نگاه می دارد. امام صادق(ع) در سفارش خود به عبدالله بن جندب می فرمایند: همیشه به یاد مرگ باش، طوری که همیشه مرگ جلوی چشمت باشد.

بینش ما نسبت به دنیا باید به گونه ای باشد که توجه بیشتری به مرگ و عالم آخرت داشته باشیم. ما تنها در صورتی می توانیم خود را از چنگال دنیا نجات دهیم که آرزوهایمان را نسبت به آینده کم کنیم و به فکر لذت های دنیای نباشیم. تنها به فکر رفع نیاز امروزمان آن هم از راه مشروع باشیم و برای فردای مان که نمی دانیم زنده هستیم یا نه و نسبت به آن تکلیفی نداریم بی جهت فکر خود را مشغول نکنیم. ما اگر تکلیفی نسبت به آینده داشته باشیم مربوط به آخرت است و آخرت خواهی مساله دیگری است.

حرص نسبت به دنیا و افسوس برای آینده ای که معلوم نیست آن را درک کنیم، موجب می شود که ما بیشتر دنیازده شویم. انسان باید با این گرایش مبارزه کند و سعی نماید چیزی را برای فردایش نگه ندارد. اگر هم چیزی از زندگی اش زیاد آمد آن را انفاق کند و این کار باعث می شود دلبستگی و وابستگی انسان به دنیا را کمتر کند.

اگر می خواهیم دلبسته نبودن به دنیا را تمرین کنیم بهتر است که به فکر ذخیره برای آینده نباشیم و این روحیه را از خود دور کنیم. حضرت می فرمایند: آنچه در دنیا بماند برای تو نفعی ندارد بلکه مال تو چیزی است که برای آخرت خود ذخیره می کنی. اموالی که انسان ذخیره می کند و آن را بعد از مرگش در این جهان باقی می گذارد نه تنها سودی برایش نخواهد داشت، بلکه اگر آنها از حقوق مردم باشد گناهش برای او باقی می ماند.